

**2018 M. BIRŽELIO 28 D. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS (ES) 2018/958 DĖL PROPORCINGUMO PATIKROS PRIIMANT
NAUJAS PROFESIJŲ REGLAMENTAVIMO NUOSTATAS IR NUTARIMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
2008 M. BIRŽELIO 18 D. NUTARIMO NR. 637 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS REGLAMENTUOJAMŲ PROFESINIŲ KVALIFIKACIJŲ
PRIPAŽINIMO ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO**

ATITIKTIES LENTELĖ

<p>2018 m. birželio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/958 dėl proporcingumo patikros prieš priimant naujas profesijų reglamentavimo nuostatas</p>	<p>Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo Nr. X-1478 1, 2, 5, 58, 59, 63 straipsnių ir 6 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 59¹ straipsniu įstatymas (toliau – Įstatymas Nr. XIV-1896)</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. birželio 18 d. nutarimo Nr. 637 „Dėl Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo projektas (toliau – Nutarimo projektas)</p> <p>Nutarimo projekto 1.7 papunkčiu tvirtinamas Teisės aktų projektų nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis, proporcingumo vertinimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas)</p> <p>Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro įsakymo „Dėl Norminių teisės aktų nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis, atitikties proporcingumo principui stebėsenos atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektas (toliau – Įsakymo projektas)</p> <p>Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo Nr. X-1478 9, 58, 59 straipsnių, 6 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 3¹ straipsniu įstatymas Nr. XIII-2985 (toliau – Įstatymas Nr. XIII-2985)</p> <p>Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymas Nr. X-1478 (suvestinė redakcija iki 2020-07-29) (toliau – Įstatymas Nr. X-1478)</p> <p>Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220</p>	<p>Europos Sąjungos teisės akto perkėlimo (įgyvendinimo) lygis (visiškas, dalinis)</p>
--	---	---

	<p>15, 16 straipsnių pakeitimo ir 6¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas Nr. XIII-2986 (toliau – Įstatymas Nr. XIII-2986)</p> <p>Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymas Nr. XI-2220 (suvestinė redakcija iki 2020-07-29) (toliau – Įstatymas Nr. XI-2220)</p> <p>Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas Nr. VIII-1029 (suvestinė redakcija iki 2020-12-31) (toliau – Įstatymas Nr. VIII-1029)</p>	
<p>1 straipsnis Dalykas</p> <p>Šia direktyva nustatomos taisyklės, reglamentuojančios bendrą proporcingumo vertinimo sistemą, taikytiną prieš priimant naujas arba iš dalies keičiant esamas įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatas, kuriomis ribojama galimybė užsiimti reglamentuojamomis profesijomis ar jomis verstis, siekiant užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą, kartu užtikrinant aukšto lygio vartotojų apsaugą. Šia direktyva nedaromas poveikis valstybių narių kompetencijai, kai nėra suderintų reikalavimų, ir veiksmų laisvei sprendžiant, ar reikia reglamentuoti profesiją ir kaip tai daryti, atsižvelgiant į nediskriminavimo ir proporcingumo principus.</p>	<p>Tvarkos aprašas I SKYRIUS</p> <p>BENDROSIOS NUOSTATOS</p> <p>1. Teisės aktų projektų nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis, proporcingumo vertinimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato norminių teisės aktų projektų nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis (toliau – užsiimti reglamentuojama profesija) (toliau – Nuostatos), proporcingumo vertinimo atlikimo tvarką, proporcingumo vertinimo kriterijus ir reikalavimus Nuostatoms.</p> <p>2. Nuostatų proporcingumo vertinimas atliekamas vadovaujantis proporcingumo principu, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 2 punkte.</p> <p>Tvarkos aprašas</p> <p>4. Teisės akto projekto rengėjas užtikrina, kad Nuostatos:</p> <p><...></p> <p>4.3. nebūtų nei tiesiogiai, nei netiesiogiai diskriminacinės dėl pilietybės ar gyvenamosios vietos;</p> <p><...></p>	<p>Visiškas</p>

<p>2 straipsnis Taikymo sritis</p> <p>1. Ši direktyva taikoma valstybių narių įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatomis, kuriomis ribojama galimybė užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis, arba vertimasis vienu iš jos būdų, įskaitant profesinių vardų naudojimą ir turint tokį vardą leidžiamą vykdyti profesinę veiklą, kuriems taikoma Direktyva 2005/36/EB.</p>	<p>Įstatymas Nr. XIII-2985</p> <p>3¹ straipsnis. Proporcingumo vertinimas</p> <p>1. Teisės akto projekto rengėjas, prieš nustatydamas naują ar keisdamas esamą teisinį reguliavimą, kurio nuostatomis ribojama galimybė užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis (toliau – nuostatos), privalo atlikti tų nuostatų proporcingumo vertinimą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.</p> <p>Įstatymas Nr. XIII-2986</p> <p>1 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas</p> <p>Pakeisti 15 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„2. Atliekant numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą, nustatomas galimas teigiamas ir neigiamas poveikis to teisinio reguliavimo sričiai, asmenims ar jų grupėms, kuriems bus taikomas numatomas teisinis reguliavimas. Atsižvelgiant į teisės akte numatomo naujo teisinio reguliavimo pobūdį, mastą, turi būti įvertinamas poveikis ekonomikai, konkurencijai, valstybės finansams, socialinei aplinkai, viešajam administravimui, teisinei sistemai, kriminogeninei situacijai, korupcijos mastui, aplinkai, administracinei naštai, regionų plėtrai, reglamentuojamoms profesijoms ir kitoms sritims.“</p> <p>2 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas</p> <p>Pakeisti 16 straipsnį ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„16 straipsnis. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio korupcijos mastui, konkurencijai ir reglamentuojamoms profesijoms vertinimas</p> <p><...></p> <p>3. Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo nustatytais atvejais teisės aktų projektų rengėjai atlieka teisės aktų projektų, susijusių su reglamentuojamomis profesijomis, proporcingumo vertinimą. Šio vertinimo tvarką nustato</p>	<p>Visiškas</p>
---	--	------------------------

<p>2. Kai atskiru Sąjungos teisės aktu, pagal kurį valstybėms narėms nepaliekama konkretaus perkėlimo į nacionalinę teisę būdo pasirinkimo laisvės, nustatomi specialūs konkrečios profesijos reglamentavimo reikalavimai, atitinkamos šios direktyvos nuostatos nėra taikomos.</p>	<p>Vyriausybė.“</p> <p>Įstatymas Nr. X-1478</p> <p>2 straipsnis. Įstatymo taikymo sritis</p> <p>„1. Šis įstatymas taikomas reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo teisiniams santykiams tiek, kiek jų nereglementuoja specialieji Lietuvos Respublikos įstatymai, priimti įgyvendinant kitus negu šio įstatymo 6 priede nurodytus Europos Sąjungos teisės aktus, tiesiogiai susijusios su profesinių kvalifikacijų pripažinimu.</p> <p><...></p> <p>5. Šio įstatymo nuostatos netaikomos, kai reglamentuojamos profesinės kvalifikacijos pripažinimą tiesiogiai reglamentuoja Europos Sąjungos teisės aktai“.</p>	
<p>3 straipsnis Terminų apibrėžtis</p> <p>Šioje direktyvoje vartojamos Direktyvoje 2005/36/EB nustatytos terminų apibrėžtys. Kitos vartojamų terminų apibrėžtys:</p> <p>a) saugomas profesinis vardas – profesijos reglamentavimo forma, kai vardo naudojimui profesinėje veikloje ar profesinės veiklos rūšių grupėje pagal įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatas tiesiogiai ar netiesiogiai reikalaujama profesinės kvalifikacijos turėjimo, ir, netinkamai naudojant tą vardą, taikomos sankcijos;</p> <p>b) priskirtos veiklos rūšys – profesijos reglamentavimo forma, kai galimybė vykdyti profesinę veiklą ar profesinės veiklos rūšių grupei priskiriamą veiklą pagal įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatas</p>	<p>Tvarkos aprašas</p> <p>3. Tvarkoje vartojamos sąvokos:</p> <p>3.1. Priskirtos veiklos rūšys – profesinė veikla ar profesinės veiklos rūšių grupei priskiriama veikla, kurią vykdyti pagal įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatas tiesiogiai ar netiesiogiai gali tik asmenys, užsiimantys reglamentuojama profesija ir turintys reikiamą profesinę kvalifikaciją, įskaitant atvejus, kai veikla sutampa su kitų reglamentuojamų profesijų veikla. Veiklos rūšių priskyrimas yra profesijos reglamentavimo forma.</p> <p>3.2. Saugomas profesinis vardas – profesinis vardas, kuriuo norint naudotis profesinėje veikloje ar profesinės veiklos rūšių grupės veikloje pagal įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatas tiesiogiai ar netiesiogiai reikalaujama turėti profesinę kvalifikaciją, o naudojantis juo netinkamai taikomos sankcijos. Reikalavimas turėti saugomą profesinį vardą yra profesijos reglamentavimo forma.</p>	<p>Visiškas</p>

<p>suteikiama tiesiogiai ar netiesiogiai tik reglamentuojamos profesijos nariams, turintiems konkrečią profesinę kvalifikaciją, įskaitant atvejus, kai veikla sutampa su kitų reglamentuojamų profesijų veikla.</p>		
<p>4 straipsnis</p> <p>Naujų priemonių ex ante vertinimas ir stebėsena</p> <p>1. Valstybės narės, prieš priimdamos naujas arba iš dalies keisdamos esamas įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatas, kuriomis ribojama galimybė užsiimti reglamentuojamomis profesijomis ar jomis verstis, atlieka proporcingumo vertinimą pagal šioje direktyvoje nustatytas taisykles.</p> <p>2. 1 dalyje nurodyto vertinimo mastas turi būti proporcingas nuostatos pobūdžiui, turiniui ir poveikiui.</p> <p>3. Prie bet kurios 1 dalyje nurodytos nuostatos pridamas paaiškinimas, kuris turi būti pakankamai išsamus, kad būtų galima įvertinti, ar laikomasi proporcingumo principo.</p> <p>4. Priežastys, dėl kurių 1 dalyje nurodyta nuostata laikoma pagrįsta ir proporcinga, turi būti grindžiamos kokybiniais ir, jei įmanoma ir taikytina, kiekybiniais elementais.</p> <p>5. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodytas vertinimas būtų atliekamas objektyviai ir nepriklausomai.</p> <p>6. Valstybės narės po priėmimo stebi naujų</p>	<p>Įstatymas Nr. XIII-2985</p> <p>3¹ straipsnis. Proporciningumo vertinimas</p> <p>1. Teisės akto projekto rengėjas, prieš nustatydamas naują ar keisdamas esamą teisinį reguliavimą, kurio nuostatomis ribojama galimybė užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis (toliau – nuostatos), privalo atlikti tų nuostatų proporciningumo vertinimą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.</p> <p>Įstatymas Nr. XIII-2986</p> <p>1 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas</p> <p>Pakeisti 15 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„2. Atliekant numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą, nustatomas galimas teigiamas ir neigiamas poveikis to teisinio reguliavimo sričiai, asmenims ar jų grupėms, kuriems bus taikomas numatomas teisinis reguliavimas. Atsižvelgiant į teisės akte numatomo naujo teisinio reguliavimo pobūdį, mastą, turi būti įvertinamas poveikis ekonomikai, konkurencijai, valstybės finansams, socialinei aplinkai, viešajam administravimui, teisei sistemai, kriminogeninei situacijai, korupcijos mastui, aplinkai, administracinei naštai, regionų plėtrai, reglamentuojamoms profesijoms ir kitoms sritims.“</p> <p>2 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas</p>	<p>Iš dalies</p> <p>Visiškas Direktyvos 2018/958 4 straipsnio 6 dalies nuostatos perkėlimas bus užtikrintas priėmus:</p> <p>1) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. birželio 18 d. nutarimo Nr. 637 „Dėl Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo projektą (preliminari priėmimo data 2023-09-30)</p> <p>2) Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro įsakymo „Dėl Norminių teisės aktų nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis, atitikties proporciningumo principui stebėsenos atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą (preliminari priėmimo data 2023-09-30)</p>

<p>arba iš dalies pakeistų įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatų, kuriomis ribojama galimybė užsiimti reglamentuojamomis profesijomis ar jomis verstis, atitiktį proporcingumo principui, tinkamai atsižvelgdamos į pokyčius, įvykusius po atitinkamų nuostatų priėmimo.</p>	<p>Pakeisti 16 straipsnį ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„16 straipsnis. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio korupcijos mastui, konkurencijai ir reglamentuojamoms profesijoms vertinimas</p> <p><...></p> <p>3. Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo nustatytais atvejais teisės aktų projektų rengėjai atlieka teisės aktų projektų, susijusių su reglamentuojamomis profesijomis, proporcingumo vertinimą. Šio vertinimo tvarką nustato Vyriausybė.“</p> <p>Tvarkos aprašas</p> <p>9. Nuostatų proporcingumo vertinimą atlieka teisės akto projekto rengėjas. Jis įvertina kiekvieną Nuostatą pagal jos pobūdį, turinį ir galimą poveikį.</p> <p>10. Teisės akto projekto rengėjas, atlikęs Nuostatų proporcingumo vertinimą, parengia Nuostatų proporcingumo vertinimo išvadą (toliau – vertinimo išvadą). Vertinimo išvadoje turi būti pateikti duomenys apie kiekvienos Nuostatos atitiktį kriterijams, nurodytiems Tvarkos aprašo 5 punkte. Kiekviena Nuostata vertinama atskirai, ji išsamiai pagrindžiama kokybiniais ir, jei taikoma, kiekybiniais rodikliais. Vertinimo išvadoje turi būti nurodomi ir Tvarkos aprašo 5 punkte nurodyti kriterijai, nesusiję su vertinama Nuostata, – įrašoma „kriterijus netaikomas“.</p> <p>11. Teisės akto projekto rengėjas vertinimo išvadą kartu su teisės akto projektu pateikia profesinių kvalifikacijų pripažinimo koordinatoriui, kuris užtikrina Nuostatų proporcingumo vertinimo objektyvumą ir</p>	
--	--	--

	<p>nepriklausomumą.</p> <p>Įstatymo Nr. XIV-1896 5 straipsnio 2 dalis</p> <p>„5 straipsnis. 59 straipsnio pakeitimas 2. Pakeisti 59 straipsnio 2 dalies 3¹ punktą ir jį išdėstyti taip: „3¹) teikia pasiūlymus Lietuvos Respublikos kompetentingai institucijai dėl nuostatų atitikties proporcingumo principui, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme, peržiūros;“.</p> <p>Įstatymo Nr. XIV-1896 6 straipsnis</p> <p>„6 straipsnis. Įstatymo papildymas 59¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 59¹ straipsniu: „59¹ straipsnis. Nuostatų atitikties proporcingumo principui stebėseną (monitoringą) Profesinių kvalifikacijų pripažinimo koordinatorius ir Lietuvos Respublikos kompetentingos institucijos, atsižvelgdamos į pokyčius, įvykusius po atitinkamų nuostatų priėmimo, ir į tai, kaip jos taikomos praktikoje, stebi šių nuostatų atitiktį proporcingumo principui, kaip jis apibrėžtas Teisėkūros pagrindų įstatyme. Nuostatų atitikties proporcingumo principui stebėseną atliekama Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.“</p> <p>Nutarimo projekto 1.5 papunktis 2. Įgalinti Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministeriją: <.....> 2.2. patvirtinti: <.....></p> <p>„1.5. Papildyti 2.2.6 papunkčiu: „2.2.6. Norminių teisės aktų nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis, atitikties proporcingumo principui stebėsenos atlikimo tvarkos aprašą;“.</p>	
5 straipsnis Nediskriminavimas	Tvarkos aprašas	Visiškas

<p>Priimdamos naujas arba iš dalies keisdamos įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatas, kuriomis ribojama galimybė užsiimti reglamentuojamomis profesijomis ar jomis verstis, valstybės narės užtikrina, kad tos nuostatos nebūtų nei tiesiogiai, nei netiesiogiai diskriminacinės dėl pilietybės ar gyvenamosios vietos.</p>	<p>4. Teisės akto projekto rengėjas užtikrina, kad Nuostatos:</p> <p><...></p> <p>4.3. nebūtų nei tiesiogiai, nei netiesiogiai diskriminacinės dėl pilietybės ar gyvenamosios vietos;</p> <p><...></p>	
<p>6 straipsnis Pagrindimas viešojo intereso tikslais</p> <p>1. Valstybės narės užtikrina, kad įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatos, kuriomis ribojama galimybė užsiimti reglamentuojamomis profesijomis ar jomis verstis ir kurias jos ketina priimti, ir esamų nuostatų pakeitimai būtų pagrįsti viešojo intereso tikslais.</p> <p>2. Valstybės narės visų pirma apsvarto, ar 1 dalyje nurodytos nuostatos yra objektyviai pagrįstos remiantis viešąja politika, viešuoju saugumu ar visuomenės sveikata ar kitomis svarbiomis viešojo intereso priežastimis, kaip antai socialinės apsaugos sistemos finansinės pusiausvyros išlaikymas; vartotojų, paslaugų gavėjų ir darbuotojų apsauga; tinkamo teisingumo vykdymo užtikrinimas; prekybos sandorių sąžiningumo užtikrinimas; kova su sukčiavimu ir mokesčių slėpimo ir mokesčių vengimo prevencija bei fiskalinės priežiūros veiksmingumo užtikrinimas; transporto sauga; aplinkos ir miesto aplinkos apsauga; gyvūnų sveikata; intelektinė nuosavybė; nacionalinio istorinio</p>	<p>Tvarkos aprašas</p> <p>4. Teisės akto projekto rengėjas užtikrina, kad Nuostatos:</p> <p>4.1. būtų objektyviai pagrįstos svarbiomis bendrojo intereso priežastimis, tokiomis kaip viešoji politika, viešasis saugumas, visuomenės sveikata, socialinės apsaugos sistemos finansinės pusiausvyros išsaugojimas, vartotojų, paslaugų gavėjų ir darbuotojų apsauga, tinkamo teisingumo vykdymo užtikrinimas, prekybos sandorių sąžiningumo užtikrinimas, kova su nusikalstamumu ir sukčiavimu, mokesčių slėpimo ir vengimo prevencija bei fiskalinės priežiūros veiksmingumo užtikrinimas, transporto sauga, aplinkos ir miesto aplinkos apsauga, gyvūnų sveikata, intelektinė nuosavybė, nacionalinio istorinio ir meninio paveldo apsauga ir išsaugojimas, socialinės politikos ir kultūros politikos tikslai ir kitos svarbios bendrojo intereso priežastys;</p> <p>4.2. nebūtų grindžiamos išskirtinai ekonominėmis ar administracinėmis priežastimis;</p> <p><...></p>	<p>Visiškas</p>

<p>bei meninio paveldo apsauga ir išsaugojimas; socialinės politikos tikslai; ir kultūros politikos tikslai.</p> <p>3. Išskirtinai ekonominės priežastys arba išskirtinai administracinės priežastys negali būti laikomos svarbiomis viešojo intereso priežastimis, kuriomis grindžiamas galimybės užsiimti reglamentuojamomis profesijomis ar jomis verstis ribojimas.</p>		
<p>7 straipsnis Proporcingumas</p> <p>1. Valstybės narės užtikrina, kad įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatos, kuriomis ribojama galimybė užsiimti reglamentuojamomis profesijomis ar jomis verstis ir kurias jos priima, arba esamų nuostatų pakeitimai būtų tinkami norint užtikrinti, kad būtų pasiektas iškeltas tikslas, ir neviršytų to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.</p> <p>2. Tuo tikslu prieš priimdamos 1 dalyje nurodytas nuostatas valstybės narės atsižvelgia į:</p> <p>a) su viešojo intereso tikslų siekimu susijusios rizikos pobūdį, visų pirma riziką paslaugų gavėjams, įskaitant vartotojus, specialistams arba trečiosioms šalims;</p> <p>b) tai, ar esamų konkretesnių ar bendresnių taisyklių, kaip antai nustatytų produktų saugos srities ar vartotojų apsaugos teisės aktuose, nepakanka norint pasiekti iškkelto tikslo;</p> <p>c) nuostatos tinkamumą, kiek tai susiję su jos teikiamomis galimybėmis siekti iškkelto tikslo, ir ar ja to tikslo siekiama nuosekliai ir sistemingai, taip pat ar ji padeda šalinti nustatytą riziką taip, kaip panašiose veiklos</p>	<p>Įstatymas Nr. XI-2220</p> <p>3 straipsnis. Teisėkūros principai</p> <p><...></p> <p>2. Teisėkūroje vadovaujamasi šiais principais:</p> <p><...></p> <p>2) proporcingumo, reiškiančiu, kad pasirinktos teisinio reguliavimo priemonės turi sudaryti kuo mažesnę administracinę ir kitokią naštą, nevaržyti teisinių santykių subjektų daugiau, negu to reikia teisinio reguliavimo tikslams pasiekti;</p> <p>Tvarkos aprašas</p> <p>5. Teisės akto projekto rengėjas, vertindamas Nuostatų atitiktį proporcingumo principui, įvertina šiuos kriterijus:</p> <p>5.1. profesine veikla keliamą riziką asmenims, gaunantiems paslaugas, vartotojams, kitiems asmenims, užsiimantiems reglamentuojama profesija, ar trečiosiomis šalims ir ar ši rizika nuostatomis šalinama kaip panašiose veiklos srityse;</p> <p>5.2. kituose teisės aktuose nustatytus reikalavimus, susijusius su svarbių bendrojo intereso priežasčių apsauga, ir jų pakankamumą iškkelto tikslui pasiekti;</p> <p>5.3. atitiktį siekiamam tikslui ir sistemiškumo principui, kaip jis apibrėžtas Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punkte;</p> <p>5.4. poveikį laisvam asmenų ir paslaugų judėjimui Europos Sąjungoje, vartotojų pasirinkimo galimybėms ir teikiamų paslaugų kokybei;</p> <p>5.5. mažiau ribojančių priemonių, nei priskirtos veiklos rūšys, taikymo galimybes, kai siekiama tik apsaugoti vartotojų teises, jei keliamas</p>	<p>Visiškas</p>

<p>srityse;</p> <p>d) poveikį laisvam asmenų bei paslaugų judėjimui Sąjungoje, vartotojų galimybės rinktis ir teikiamų paslaugų kokybei;</p> <p>e) galimybę naudoti mažiau ribojančias priemones siekiant viešojo intereso tikslo; šio punkto tikslais, kai nuostatos yra grindžiamos tik vartotojų apsauga ir kai nustatyta rizika apsiriboja specialisto ir vartotojo santykiais, taigi nedaro neigiamo poveikio trečiosioms šalims, valstybės narės visų pirma įvertina, ar tikslą galima pasiekti naudojant mažiau ribojančias priemones nei priskirtos veiklos rūšys;</p> <p>f) naujų arba iš dalies pakeistų nuostatų poveikį, kai jos taikomos kartu su kitomis nuostatomis, kuriomis ribojamos galimybės užsiimti profesija ar ja verstis, ir ypač tai, kaip naujomis arba iš dalies pakeistomis nuostatomis kartu su kitais reikalavimais prisidedama siekiant to paties viešojo intereso tikslo ir ar jos būtinos jam pasiekti. Valstybės narės taip pat atsižvelgia į toliau nurodytus elementus, kai tai aktualu atsižvelgiant į nustatomos arba iš dalies keičiamos nuostatos pobūdį ir turinį:</p> <p>a) ryšį tarp profesinės veiklos ar jai priskirtų veiklos rūšių apimties ir reikalaujamos profesinės kvalifikacijos;</p> <p>b) ryšį tarp atitinkamų užduočių sudėtingumo ir poreikio, kad jų vykdytojai turėtų konkrečią profesinę kvalifikaciją, visų pirma dėl reikalaujamo rengimo ar patirties lygio, pobūdžio ir trukmės;</p> <p>c) galimybę įgyti profesinę kvalifikaciją alternatyviais būdais;</p> <p>d) tai, ar tam tikroms profesijoms priskirtos veiklos rūšys gali sutapti su kitų profesijų veikla, ir kodėl;</p>	<p>rizika apsiriboja tik asmens, užsiimančio reglamentuojama profesija, ir vartotojo santykiais ir neturi neigiamo poveikio trečiosioms šalims;</p> <p>5.6. teigiamą ar neigiamą poveikį, būtinumą ir atitiktį siekiamam tikslui, kai ji taikoma su kitais reikalavimais, jau ribojančiais galimybes užsiimti reglamentuojama profesija, tokiais kaip:</p> <p><...></p> <p>5.7. profesinės veiklos ar jai priskirtų veiklos rūšių apimtį ir reikalaujamą profesinę kvalifikaciją;</p> <p>5.8. atliekamų užduočių sudėtingumą ir reikalavimą, kad jų vykdytojai turėtų atitinkamą profesinę kvalifikaciją, profesinio rengimo ar patirties lygį, pobūdį ar trukmę;</p> <p>5.9. galimybę įgyti profesinę kvalifikaciją alternatyviais būdais;</p> <p>5.10. atitinkamai profesijai priskirtų veiklos rūšių galimą sutapimą su kitų profesijų veikla;</p>	
---	---	--

<p>e) autonomiškumo lygį užsiimant reglamentuojama profesija ir organizacinės ir priežiūros tvarkos poveikį iškelto tikslo siekimui, visų pirma tais atvejais, kai su reglamentuojama profesija susijusi veikla vykdoma užtikrinus kvalifikuotų specialistų kontrolę ir atsakomybę;</p> <p>f) mokslo ir technologinę plėtrą, kuri gali veiksmingai sumažinti arba padidinti specialistų ir vartotojų turimos informacijos asimetriją.</p> <p>3. 2 dalies pirmos pastraipos f punkte nurodytais tikslais valstybės narės įvertina naujos ar iš dalies pakeistos nuostatos poveikį, kai ji taikoma kartu su vienu ar daugiau reikalavimų, turėdamos mintyje, kad toks poveikis gali būti ir teigiamas, ir neigiamas, visų pirma šį poveikį:</p> <p>a) priskirtos veiklos rūšys, saugomas profesinis vardas arba bet kokios kitos formos reglamentavimas Direktyvos 2005/36/EB 3 straipsnio 1 dalies a punkto prasme;</p> <p>b) pareigos vykdyti tęstinio profesinio tobulinimo reikalavimus;</p> <p>c) taisyklės, susijusios su profesijos organizavimu, profesine etika ir priežiūra;</p> <p>d) privaloma narystė profesinėje organizacijoje ar įstaigoje, registracijos ar patvirtinimo sistemos, visų pirma tuo atveju, kai tokie reikalavimai reiškia, kad reikia turėti konkrečią profesinę kvalifikaciją;</p> <p>e) kiekybiniai apribojimai, visų pirma reikalavimai, kuriais ribojamas leidimų verstis praktika skaičius ar nustatomas mažiausias ar didžiausias darbuotojų, vadovų ar konkrečias profesines</p>	<p>5.11. autonomiškumo lygį, kai reglamentuojama profesija galima užsiimti tik esant kitų kvalifikuotų asmenų priežiūrai ar atsakomybei, atsižvelgiant į teisės aktuose tai profesijai nustatytas priežiūros taisykles;</p> <p>5.12. mokslo ir technologinę plėtrą, kuri gali sumažinti arba padidinti asmenų, užsiimančių reglamentuojama profesija, ir vartotojų turimos informacijos asimetriją.</p> <p>5.6. teigiamą ar neigiamą poveikį, būtinumą ir atitiktį siekiamam tikslui, kai ji taikoma su kitais reikalavimais, jau ribojančiais galimybes užsiimti reglamentuojama profesija, tokiais kaip:</p> <p>5.6.1. priskirtos veiklos rūšys, saugomas profesinis vardas ar kiti reikalavimai, nustatyti reglamentuojamai profesijai;</p> <p>5.6.2. pareiga vykdyti tęstinį profesinį tobulinimąsi;</p> <p>5.6.3. atitinkamos profesinės veiklos vykdymo, etikos ar priežiūros taisyklės;</p> <p>5.6.4. privaloma narystė ar registracija profesinėje organizacijoje ar institucijoje, kai reikalaujama turėti tam tikrą profesinę kvalifikaciją;</p> <p>5.6.5. kiekybiniai apribojimai, susiję su leidimų užsiimti reglamentuojama profesija skaičiumi, nustatomu mažiausiu ar didžiausiu darbuotojų, vadovų ar konkrečias profesines kvalifikacijas turinčių asmenų skaičiumi;</p> <p>5.6.6. teisės aktuose nustatytos sąlygos dėl juridinio asmens teisinės formos, valdymo, privalomo įmonės akcijų įsigijimo, jų skaičiaus ar balsavimo teisės, kai jos susijusios su leidimu užsiimti reglamentuojama profesija;</p> <p>5.6.7. teritoriniai apribojimai, jei valstybės administraciniuose vienetuose nustatomas skirtingas užsiėmimo reglamentuojama profesija teisinis reguliavimas;</p> <p>5.6.8. ribojamos galimybės užsiimti reglamentuojama profesija, kai ja norima užsiimti kartu su kitais asmenimis sudarius sutartį;</p> <p>5.6.9. draudimas ar kitos asmeninės ar kolektyvinės apsaugos priemonės, susijusios su profesine atsakomybe;</p> <p>5.6.10. kalbos žinių, būtinų užsiimti reglamentuojama profesija, lygis;</p> <p>5.6.11. teisės aktuose nustatyti mažiausi ir (arba) didžiausi įkainiai, taikomi paslaugų gavėjui;</p> <p>5.6.12. reikalavimai dėl reklamos turinio ar viešinimo būdo, susiję su reglamentuojama profesija;</p>	
---	---	--

<p>kvalifikacijas turinčių asmenų skaičius;</p> <p>f) konkretūs juridinio statuso reikalavimai arba su akcijų valdymu susiję reikalavimai, jeigu jie yra tiesiogiai susiję su vertimusi reglamentuojama profesija;</p> <p>g) teritoriniai apribojimai, įskaitant tuos atvejus, kai profesija valstybės narės teritorijos dalyse yra reglamentuojama kitaip nei kitose dalyse;</p> <p>h) reikalavimai, kuriais ribojamos bendros galimybės užsiimti reglamentuojama profesija, taip pat nesuderinamumo taisyklės;</p> <p>i) reikalavimai, susiję su draudimu ar kitomis asmeninės ar kolektyvinės apsaugos priemonėmis profesinės atsakomybės srityje;</p> <p>j) kalbos žinių, būtinų, norint verstis tam tikra profesine praktika, reikalavimai;</p> <p>k) nustatytų minimalių ir (arba) maksimalių tarifų reikalavimai;</p> <p>l) su reklama susiję reikalavimai.</p> <p>4. Be to, valstybės narės, prieš taikydamos naujas ar iš dalies keisdamos esamas nuostatas, turi užtikrinti, kad būtų laikomasi proporcingumo principo nustatant konkrečius reikalavimus, susijusius su laikinai ar kartais teikiamomis paslaugomis pagal Direktyvos 2005/36/EB II antraštinę dalį, įskaitant:</p> <p>a) automatinę laikinąją registraciją arba pro forma narystę profesinėje organizacijoje ar institucijoje, nurodytą Direktyvos 2005/36/EB 6 straipsnio pirmos pastraipos a punkte;</p> <p>b) deklaraciją, kuri turi būti pateikta iš anksto pagal Direktyvos 2005/36/EB 7 straipsnio 1 dalį, dokumentus, kurių reikalaujama pagal to straipsnio 2 dalį, arba</p>	<p>7. Teisės akto projekto rengėjas įvertina atitiktį Nuostatų, susijusių su laikinai ar kartais teikiamomis paslaugomis pagal Įstatymo II dalį, proporcingumo principui, įskaitant:</p> <p>7.1. automatinę laikinąją registraciją arba asocijuotą (<i>pro forma</i>) narystę profesinėje organizacijoje ar institucijoje, nurodytą Įstatymo 8 straipsnio 1 punkte;</p> <p>7.2. išankstinę deklaraciją, dokumentus ar kitus reikalavimus, nurodytus Įstatymo 9 straipsnyje;</p> <p>7.3. reikalavimą paslaugų teikėjui sumokėti mokestį arba atlyginti bet kokias išlaidas, susijusias su profesinės kvalifikacijos pripažinimu ar galimybe užsiimti reglamentuojama profesija.</p> <p>8. Tvarkos aprašo 7 punktas netaikomas Nuostatoms, kuriomis įgyvendinamos Europos Sąjungos teisės nustatytos darbo sąlygos.</p>	
--	---	--

<p>bet kokį kitą lygiavertį reikalavimą; c) reikalavimą paslaugų teikėjui sumokėti mokesť arba bet kokias išlaidas, susijusias su administracinėmis procedūromis, susijusiomis su galimybe užsiimti reglamentuojamomis profesijomis ar jomis verstis.</p> <p>Ši dalis netaikoma priemonėms, kuriomis siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi taikomų darbo sąlygų, kurias valstybės narės taiko laikydamosi Sąjungos teisės.</p> <p>5. Tais atvejais, kai šiame straipsnyje nurodytos nuostatos susijusios su sveikatos priežiūros profesijų reglamentavimu ir turi poveikį paciento saugumui, valstybės narės turi atsižvelgti į tikslą užtikrinti aukšto lygio žmonių sveikatos apsaugą.</p>	<p>6. Kai Nuostatos susijusios su sveikatos priežiūros sektoriaus profesijų reglamentavimu ir (arba) turi poveikį paciento saugumui, vertinant proporcingumą atsižvelgiama į tikslą užtikrinti sveikatos apsaugą.</p>	
<p>8 straipsnis Informacija ir suinteresuotųjų subjektų įtraukimas</p> <p>1. Valstybės narės, prieš priimdamos naujas arba iš dalies keisdamos esamas įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatas, kuriomis ribojama galimybė užsiimti reglamentuojamomis profesijomis ar jomis verstis, taikydamos tinkamas priemones suteikia informaciją piliečiams, paslaugų gavėjams ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant tuos, kurie nėra atitinkamos profesijos atstovai.</p> <p>2. Valstybės narės tinkamai įtraukia visus suinteresuotuosius subjektus ir suteikia jiems galimybę pareikšti savo nuomonę. Kai tikslinga ir tinkama, valstybės narės vykdo viešas konsultacijas, laikydamosi savo nacionalinių procedūrų.</p>	<p>Įstatymas Nr. XI-2220</p> <p>„5 straipsnis. Teisės aktų informacijos sistemos naudojimas teisėkūrai</p> <p>4. Teisės aktų informacinėje sistemoje sudaroma galimybė visiems asmenims paskelbti pasiūlymus dėl šioje sistemoje paskelbtų teisėkūros iniciatyvų ir teisės aktų projektų, taip pat dėl teisinio reguliavimo, kurio stebėsena atliekama.</p> <p><...></p> <p>7 straipsnis. Konsultavimasis su visuomene</p> <p>1. Konsultavimosi su visuomene tikslas – užtikrinti teisėkūros atvirumą, skaidrumą, sužinot visuomenės nuomonę apie teisinio reguliavimo problemas ir jų sprendimo būdus, sudaryti visuomenei galimybę daryti įtaką teisės akto projekto turiniui, geriau įvertinti numatomo teisinio reguliavimo teigiamas ir neigiamas pasekmes, jo</p>	<p>Visiškas</p>

	įgyvendinimo sąnaudas, teikti pasiūlymus dėl Teisės aktų informacinėje sistemoje paskeltų teisėkūros iniciatyvų ir teisės aktų projektų, taip pat dėl teisinio reguliavimo, kurio stebėseną atliekama“.	
9 straipsnis Veiksminga teisių gynimo priemonė Valstybės narės užtikrina, kad būtų galima pasinaudoti veiksminga teisių gynimo priemone dėl klausimų, kuriems taikoma ši direktyva, pagal nacionalinės teisės aktuose nustatytas procedūras.	Įstatymas Nr. VIII-1029 17 straipsnis. Bylos, priskirtos administracinių teismų kompetencijai „1. Administraciniai teismai sprendžia bylas dėl: 1) valstybinio administravimo subjektų priimtų teisės aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat dėl šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus (toliau – vilkinimas atlikti veiksmus);“	Visiškas
10 straipsnis Valstybių narių keitimasis informacija 1. Siekdamas veiksmingai taikyti šią direktyvą, valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad skatintų valstybių narių keitimąsi informacija klausimais, kuriems taikoma ši direktyva, taip pat konkretaus profesijos reglamentavimo būdo arba tokio reglamentavimo poveikio klausimais. Komisija sudaro palankias sąlygas tokiam keitimuisi informacija. 2. Valstybės narės informuoja Komisiją apie viešąsias institucijas, kurios yra atsakingos už informacijos perdavimą ir gavimą 1 dalyje nurodytais tikslais.	Įstatymas Nr. XIII-2985 3 straipsnis. 58 straipsnio pakeitimas 1. Papildyti 58 straipsnį 4 ¹ dalimi: „4 ¹ . Lietuvos Respublikos kompetentingos institucijos su kitų valstybių narių kompetentingomis institucijomis keičiasi informacija apie nuostatų proporcingumo vertinimą, konkrečių profesijų reglamentavimo sąlygas ar reglamentavimo poveikį reglamentuojama profesija užsiimantiems asmenims. Kompetentinga institucija ir kiti suinteresuoti subjektai turi teisę teikti pastabas kitai valstybei narei ar Europos Komisijai apie priimtas nuostatas ar jas pagrindžiantį proporcingumo vertinimą.“	Visiškas

	<p>Įstatymas Nr. XIV-1896</p> <p>5 straipsnis. 59 straipsnio pakeitimas</p> <p>1. Pakeisti 59 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„2. Profesinių kvalifikacijų pripažinimo koordinatorius. <...>“</p> <p>„3) praneša kitoms valstybėms narėms ir Europos Komisijai apie Lietuvos Respublikos kompetentingas institucijas, nurodytas šio įstatymo 58 straipsnio 6 dalyje;“.</p>	
<p>11 straipsnis Skaidrumas</p> <p>1. Priežastys, dėl kurių galima teigti, kad nuostatos, kurios buvo įvertintos remiantis šia direktyva, yra pagrįstos ir proporcingos, ir apie kurias, kartu su tomis nuostatomis, turi būti pranešta Komisijai pagal Direktyvos 2005/36/EB 59 straipsnio 5 dalį, valstybės narės turi įtraukti į reglamentuojamų profesijų duomenų bazę, nurodytą Direktyvos 2005/36/EB 59 straipsnio 1 dalyje, ir Komisija jas turi paviėšinti.</p> <p>2. Valstybės narės ir kitos suinteresuotosios šalys gali pateikti pastabas Komisijai ar valstybei narei, kuri pranešė apie nuostatas ir priežastis, dėl kurių jas galima laikyti pagrįstomis ir proporcingomis. Komisija savo suvestinėje ataskaitoje, pateiktoje pagal Direktyvos 2005/36/EB 59 straipsnio 8 dalį, tinkamai atsižvelgia į šias pastabas.</p>	<p>Įstatymas Nr. XIII-2985</p> <p>3 straipsnis. 58 straipsnio pakeitimas</p> <p>3. Papildyti 58 straipsnį 7 dalimi:</p> <p>„7. Vadovaudamosi šio įstatymo 59 straipsnio 4 dalies 3 punktu, kompetentingos institucijos nuostatas ir jų proporcingumo vertinimą įtraukia į Europos Komisijos reglamentuojamų profesijų duomenų bazę ir praneša apie tai Europos Komisijai.“</p> <p>3 straipsnis. 58 straipsnio pakeitimas</p> <p>4¹. <...> Kompetentinga institucija ir kiti suinteresuoti subjektai turi teisę teikti pastabas kitai valstybei narei ar Europos Komisijai apie priimtas nuostatas ar jas pagrindžiantį proporcingumo vertinimą.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>12 straipsnis Peržiūra</p> <p>1. Komisija ne vėliau kaip 2024 m. sausio</p>	<p>Direktyvos straipsnio perkėti ir įgyvendinti nereikia</p>	

<p>18 d., o vėliau – kas penkerius metus, pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie šios direktyvos įgyvendinimą ir jos vykdymą, įskaitant, be kitų aspektų, jos taikymo sritį ir veiksmingumą.</p> <p>2. Prireikus su 1 dalyje nurodyta ataskaita pateikiami atitinkami pasiūlymai.</p>		
<p>13 straipsnis Perkėlimas į nacionalinę teisę</p> <p>1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2020 m. liepos 30 d. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai. Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.</p> <p>2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.</p>	<p>Įstatymas Nr. XIV-1896</p> <p>6 priedas</p> <p>ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI</p> <p><...></p> <p>2. 2018 m. birželio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/958 dėl proporcingumo patikros prieš priimant naujas profesijų reglamentavimo nuostatas.</p> <p>Įstatymas Nr. XIII-2985</p> <p>6 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas</p> <p>1. Šis Įstatymas, išskyrus 2 straipsnį ir šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2020 m. liepos 30 d.</p> <p>2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2020 m. liepos 29 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.</p> <p>Nutarimo projektas</p> <p>Nutarimo projekto 1.1 ir 1.7 papunkčiai ir 2 punktas</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:</p>	<p>Visiškas</p>

	<p>1. Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. birželio 18 d. nutarimą Nr. 637 „Dėl Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo įgyvendinimo“:</p> <p>1.1. Pakeisti preambulę ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 3¹ straipsnio 1 dalimi, 5 straipsnio 4 ir 5 dalimis, 6¹ straipsnio 2 dalimi, 15 straipsnio 1 ir 6 dalimis, 17 straipsnio 2 dalimi, 19 straipsnio 3 dalimi, 55 straipsnio 2 dalimi, 59 straipsnio 1 dalimi, 59¹ straipsniu, 60 straipsnio 2 dalimi, 61 straipsnio 3 ir 5 dalimis, 62 straipsnio 1 dalimi, 64 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 16 straipsnio 3 dalimi ir įgyvendindama 2018 m. birželio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/958 dėl proporcingumo patikros prieš priimant naujas profesijų reglamentavimo nuostatas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:“.</p> <p><...></p> <p>1.7. Papildyti 6 punktu:</p> <p>„6. Patvirtinti Teisės aktų projektų nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis, proporcingumo vertinimo tvarkos aprašą (pridedama).“</p> <p>2. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. spalio 28 d. nutarimą Nr. 1218 „Dėl Teisės aktų projektų nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis, proporcingumo vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais.</p>	
<p>14 straipsnis Įsigaliojimas</p> <p>Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.</p>	Direktyvos straipsnio perkėti ir įgyvendinti nereikia	
<p>15 straipsnis Adresatai</p> <p>Ši direktyva skirta valstybėms narėms.</p>	Direktyvos straipsnio perkėti ir įgyvendinti nereikia	